

ÇOCUK GÖNÜL MEYVASI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn...Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْوَلَدُ ثَمَرَةُ الْقَلْبِ وَإِنَّهُ مَجْبَنَةٌ

مَبْخَلَةٌ مَحْزَنَةٌ

(ع. عن أبي سعيد)

RE. 240/3 (El-veledü semeretü'l-kalbi, ve innehû mecbenetün, mebhaletün, mahzenetün.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“–Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“–Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât! [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimiz’in şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Çocuk Gönlün Meyvasıdır

Ebu Ya’lâ, Ebî Said el-Hudrî RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْوَلَدُ ثَمَرَةُ الْقَلْبِ وَإِنَّهُ مَجْبَنَةٌ
مَبْخَلَةٌ مَحْزَنَةٌ

(ع. عن أبي سعيد)

RE. 240/3 (*El-veledü semeretü’l-kalbi, ve innehû mecbenetün, mebhaletün, mahzenetün.*)

(*El-veledü semeretü’l-kalbi*) ‘Evlat, kalbin meyvasıdır. (*Ve innehû mecbenetün, mebhaletün, mahzenetün*) Ve o evlat korku, hasislik ve hüznü tevliid edicidir.”

¹ Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.305, no:1032; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VIII, s.284, no:13478; Ebî Said el-Hudrî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.294, no:44486; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.13, no:25453.

Evlatlar, çocuklar bu gönlün meyvasıdır. Çocuklara buna göre muamele etmek lazım!

Çocuk gönlün meyvesi olmakla beraber, Cenâb-ı Hakk'ın da varlığına, birliğine alâmet olan delillerden birisidir. O yavrucuğun nereden hâsıl olduğunu, nasıl hâsıl olduğunu, ondaki güzelliği görünce insanın Allah'ı hatırlamaması, Allah'a dönmemesi elinden gelmez; eğer düşünmüyorsa o başka. Düşünmeyenlere sözümüz yok. Ama düşünecek olursan ondaki o hilkate bak. O ufacık hilkat, o anne karnında dokuz ay içerisinde ne âleme gelmiş, ibtidası belli; sonra o halden tedricî bir şekilde büyüyor. Sonra bu dünyaya da sığmamaya başlıyor.

İnsanın bunu düşünmesi Allah Teâlâ'ya dönmesine, O'na kulluk etmesine ve onun yolundan ayrılmamasına kifayet eder.

Ama şu kadarı var ki: Ana babalar çocuklarına karşı sevgi beslerler. Bu sevgilerinden dolayı onlar da bahillik korkaklık, hüznün, keder başlar. Korkaklığı şuradan ileri gelir ki *mecbene* “Ya bir şey olursa?” diye korkar.

“—Efendim, paraları buna harcarsam, harca girersem, paraları dağıtırsam bunlara kim bakacak? Ne olacak? Hasta olursa vay ölürse ne olacak?”

Bu kızdığı insanı teşvişlere de sokuyor. Bu sefer harbe gitmek istemiyor.

“—Harbe, cihada gidersem bu çocuk kalır.”

Hayırlara para verecek ya;

“—Bu çocuk yetişecek büyüyecek sermaye ister, okuyacak para ister, evlenecek para ister.” diye düşünür, Bu sefer paraları sıkmaya başlar; sanki iyi bir şey...

Ondan sonra bir de insanlık hâli; hastalıkları olur, rahatsızlıklar olur. Bu da onu kederlere sokar.

Allah’a itimadı layıkıyla olsa, onu nasıl verdiyse onun takdiratının da onun elinde olduğunu bilir. Ona neler takdir ettiyse, o takdirâta razı olmak da kulun vazifesidir. O takdire razı olamıyorsa ve ondan dolayı korkaklık ve sıklık yapıyorsa bu onun aleyhine olur. O zaman o evlat onun lehine olmaz da aleyhine olur.

Onun için evlatlara, hele yüzlerine karşı hiç dokunmayın, vurmayın! Kızarsınız bazen, insan çocuğa kızar, bir tokat vurur yüzüne. Hele yüzüne hiç vurma!

Niçin? Yüzde cemâlullah var. O yüzdeki hilkate bir bak; onu yaratana bir tasavvur et! Bak ne güzel! Toprağı ne hale getirmiş!

Kökü topraktır insanın... Adem AS nasıl topraktan yaratıldıysa, bugünün insanı da yine topraktan oluyor. Yediğin içtiğin gıdalarla hâsıl olan o kuvvet ve kudretler, nihayet o çocuğun dünyaya gelmesine sebep oluyor; kökü topraktır. Ama o toprağı Cenâb-ı Hak nasıl çekip çeviriyor, insanın içinde ne hâle getiriyor. Bak sana ne güzel bir mahsul veriyor.

Onun için çocuğa vurma, terbiyesini güzel yap! Nasihatlerle onu güzel yetiştirme şekillerini araştır, bul ve onu güzel bir müslüman olarak yetiştir. Yetiştirirsen bu çocuk senin için faydalı olur. Ama onu bir dinsiz olarak, ahlâksız biri olarak yetiştirirsen olmaz.

Bugün mesela birçok hikâyeler dinledik. Allah esirgesin, bunlar da insan, onlar da insan...

Peki kabahat anasında mıdır, babasında mıdır, cemiyette midir? Kabahat nerededir bilinmez.

İnsan beşeriyete zararlı; işte bu da çocuktan meydana gelen beşer. Mesela yolda giderken, arabaya binerken insanların paralarını çalıyorlar, yerli yabancı tanımıyorlar; elinden alıyor, yolundan alıyor, her şeyden alıyor. Bunu da kendisi için geçim yolu yapıyor, buna da;

“—Geçim için yapıyorum. Çoluğum çocuğum var, bakmak zorundayım, onları geçindirmeye çalışıyorum!” diyor.

Bu haramlarla geçinen çocukların akıbeti acaba nasıl olur?

Paranı saklıyorsun; çocuğun hatırı için hayırlara veremiyorsun. Bir de aksi takdirde çocuk böyle zararlı olduğu vakitte onu haram parayla besliyorsun. Haram paralarla, gıdalarla beslenen çocukların hâlini biliyor musun?

Biliyor musunuz, Cenâb-ı Hak domuzu neden haram kılmış? Kimisi der ki:

“—İşte onda mikrop var, eti yenmesin diye haram kılmış.”

Gâvur pekâla yiyor işte bunun etini; bir şey de olduğu yok. Asıl kötülük onun etinde değil, huyundadır. Domuz, dişisini kıskanmayan bir mahlûktur. Yediği her hayvanın iktizasında insanda bir kan hâsıl oluyor. O kandan bir cevher insanı ya iyiliğe ya da kötülüğe sevk ediyor. İşte bu domuzun huyunun insana geçmemesi için Allah domuzu haram etmiştir.

Allah-u Teâlâ'nın nasıl güzel bir lütfudur ki, insana her nimetinden vermiş. İnsanın bu nimeti kullanması lazım. Onu iyiye kullanırsan iyi olur; kullanamazsan kötü olur.

Onun için çocuklara çok dikkat edilmelidir. Onları dövmek suretiyle, tehdit suretiyle değil de hilim yoluyla onların ıslahına çalışılmalıdır ve yetiştirmelidir.

b. Çocuk Cennet Kokusudur

Hakîm-i Tirmizî, Havle bint-i Hakîm RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الْوَلَدُ مِنْ رِيحَانِ الْجَنَّةِ

(الحكيم عن خولة بنت حكيم)

RE. 240/4 (*El-veledü min reyhâni'l-cenneti.*)
“Evlat, Cennet reyhanındandır.”

² *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.273, no:44422; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIII, s.17, no:25460.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.149; Hz. Aişe RA'dan.

Çocuk, cennet kokularından bir kokuyla geliyor insana... Hele o dört ay içerisinde mütemadiyen ağlaması, sızlaması, bayılması, hep ananın babanın defterine tek tek sevap olarak geçer.

Bağırdığında kızma! Orada senin defterine tek tek geçiyor. Çocuk buluş devresine erişinceye kadar ona günah yazılmaz, masumdur. O masumluğu halinde iken onu Allah'ın yoluna doğru kaydırabilirsen namazına alıştıırırsın, ibadetine alıştıırırsın, iyiliği öğretirsin.

Dün nikâha geldiler;

“—Hocaefendi, bizim nikâhımızı kıyın!” dediler.

Beşiktaş müftüsü var, Allah selamet versin-ona da gitmişler;

“—Aman hocaefendi, bize bir nikâh kıy.” demişler.

“—Oğlum 32 farzı öğrenmeden olmaz; hadi git, bunları öğren de gel!” demiş.

Bir müslüman karşısındaki adama sorsa;

“—Oğlum, eğer nikâh istiyorsan namazın farzı kaçtır? Nelerdir, söyle bakalım.” dese, “Abdestin farzı kaçtır, söyle!” dese, karşındaki duraklar, kalır.

Çünkü abdest almamış ve namaz kılmamış bir insan; ne abdestin farzını söyleyebilir, ne namazın farzını söyleyebilir, ne başka bir şeyi söyleyebilir.

Yoksa:

“–Aldın mı?”

“–Aldım.”

“–Vardın mı?”

“–Vardım.”

“–Hadi uğurlar olsun, Allah selâmet versin!”

Bunlar hep annenin babanın ilk vazifeleridir. Anne baba evladına İslâmiyet’i layıkıyla öğretmek mecburiyetindedir.

“–Yok hemen dünyasını kazansın; şuraya verelim, istikbalini temin etsin! Burada para çok, hadi bakalım... Sonra âhirete nasıl giderse gitsin.”

Bu çok cahilâne ve acemice bir hareket. Allah hepimizi affetsin...

Evlat üzerinde çok titizlikle durulması lazım. Onları İslâm terbiyesi üzerinde yetiştirmek lazım! Nafakasına karışma canım; onun rızkını veren Allah, daha onu yaratmadan evvel halk etmiştir, nasıl olsa rızık onun ayağına gelir.

Ama az veya çok olmakta bir hayır yok; çok parası olursa çok yaşar zannetme!

Allah’ın takdiri olan rızık boğazdan geçendir zaten. Buradan geçen senin için, onun gerisi mirasçılar için. Ondanda sen mesulsün.

c. Dügün Yemeği

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

الْوَلِيْمَةُ أَوَّلَ يَوْمٍ حَقٌّ وَالثَّانِي مَعْرُوفٌ
وَالْيَوْمَ الثَّلَاثِ سُمْعَةٌ وَرِيَاءٌ

(حم. د. ن. طب. ق. حب. هب. عن زهير وحسن وأبي هريرة وابن مسعود)

RE. 240/6 (*El-velîmetü evvele yevmin hakkun, ve's'-sâniye ma'rûfün, ve'l-yevme's-sâlise süm'atün ve riyâün.*)

(*El-velîmetü evvele yevmin hakkun*) “Birinci günkü düğün yemeği borç ve haktır. (*Ve's'-sâniye ma'rûfün*) İkinci günü iyidir. (*Ve'l-yevme's-sâlise süm'atün ve riyâün* Üçüncü günkü gösteriş ve riyadır.)

Şimdi ekseriyetle düğünlerde bir yığın ziyafet yapılır. Düğün yaparken, evlenirken insanın hiç olmazsa bir koyun kesip beş on kardeşini davet edip bunları yedirmesi İslâm'ın şiarındandır.

³ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.185, no:3254; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VI, s.32, no:1905; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.243, no:7393; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.28, no:20340; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.137, no:6596; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.260, no:14286; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.272, no:5306; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.143, no:2065; Züheyr ibn-i Osman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.306, no:44623; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.17, no:25461.

Yoksa hanımı alıp arabaya binip kaçmak değil! Bu, Müslümanlıktaki esastır. Hemen düğünü yaptık, nikâhı da kıydık; hadi şimdi gidelim. Hanımı alıyor, memleketlerine gidiyor; otellerde motellerde kalıyor. Bu İslam'ın şiarına hiç yakışmaz.

Allah kusurlarımızı affetsin...

“—İkinci günü ziyafet yapmak; o da maruf tur, iyidir; yani onda da bir sevap vardır. Fakat üçüncü günü de ziyafet yaparsa, bu riyakârlıktır.” diyor.

“—Üç güne lüzum yok; iki gün de kâfidir.” demek.

d. Düğün Yemeğine Gitmenin Lüzumu

Beyhakî ve Neseî, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الْوَلِيمَةُ حَقٌّ فَمَنْ لَمْ يُجِبْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَيْرِ دَعْوَةٍ دَخَلَ
سَارِقًا وَخَرَجَ مُغِيرًا

(ق. ن. عن ابن عمر)

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.179, no:3250; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.485; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.68, no:13190; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.104, no:9647; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.314, no:528; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.433, no:748; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.307, no:44629; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIII, s.18, no:25463.

RE. 230/7 (*El-velîmetü hakkun, femen lem yücib, fekad asa'llàhe ve rasûlehû, ve men dehale alâ gayri da'vetin, dehale sârikan ve harace muğîran.*)

(*El-velîmetü hakkun*) “Düğün yemeği haktır, gereklidir. (*Femen lem yücib, fekad asa'llàhe ve rasûlehû*) Kim bu davete icabet etmezse, Allah ve Rasûlüne asi olur. (*Ve men dehale alâ gayri da'vetin*) Kim de bu yemeğe davetsiz giderse, (*dehale sârikan ve harace muğîran*) girerken hırsız olarak girer, çıkarken yağmacı çıkar.”

Diyelim ki biri evleniyor, düğün yapacak. Bu düğündeki ziyafet haktır, vaciptir.

Şimdi çağırıyorlar, davetiyeler geliyor. Eğer o davete gidilecek yerde günaha müteallik şeyler yoksa, davete icabet vaciptir. Eğer günaha taalluk eden içki ve sair işler varsa, o zaman gitmek caiz değildir.

Ama günaha dair bir şey yok. Çağırılmış; herkes yemek yiyecek, dua edecek, buna icabet vacip; sünnet değil vaciptir!

(*Femen lem yecib*) “Eğer icabet etmezse...”

“—Adam bırak kim gidecek oraya? Evlenirse evlensin varsın; bana ne? Beni çağırdı, bir şey istiyor benden. Bir şey götüreyim diye davet ediyor.”

Böyle şeyler de çok ayıp ve abestir. Müslümanların birbirlerine her cihetten yardımını lazımdır. “O evlenen adama hediye vereyim; o da bana getirsin.” diye değil!

Verirsen, onların da memnuniyetini mucip olur ve güzel bir hareket yapılmış olur. O vermemek ya bahillikten ileri gelir, ya kıskançlıktan ileri gelir; o da iyi bir şey değil!

(*Femen lem yecib, fekad asa'llàhe ve rasûlehû*) “Evlenme davetine gitmezse, hem Allah’a hem de Rasûlü’ne isyan etmiş olur.”

(*Ve men dehale alâ gayri da'vetin*) Yine orada düğün var, yemek de var, ziyafet de var.

“—Ahmet biz de gidelim be, Mehmet biz de gidelim be...”

Bu caiz değildir. Çağrılmayan insanın düğüne gitmesi kat'iyen caiz değildir. Giderse; (*Dehale sârikan*) “Oraya hırsız olarak girmiş olur. (*Ve harace muğîra*) İçeriden de yağmacı olarak çıkmış olur.”

Hırsız olarak girmiş, yağmacı olarak çıkmış olur. Çünkü düğün sahibi, ona göre kendisini ayarlamıştır.

Hele bugün, bu daha da önemlidir. Eskiden daha başkaymış ama bugün her şeyi hesapla yapıyorlar. Hesabına göre yemek yapmış, etmiş. Fazla insan gelirse adam, davetlilere tam ikramını yapamaz, mahcup kalır.

Onun için, Efendimiz SAS'den Beyhâkî ve Neseî'nin rivayetiyle gelen bu kavle göre caiz değil.

e. Herkes Cehenneme Uğrayacak

Ahmed ibn-i Hanbel, Abd ibn-i Humeyd, İbn-i Mâce, Hâkim ve Beyhakî, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

الْوُرُودُ الدُّخُولُ. لَا يَبْقَى بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ إِلَّا
دَخَلَهَا فَتَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِ بَرْدًا وَسَلَامًا
كَمَا كَانَتْ عَلَى إِبْرَاهِيمَ حَتَّى إِنَّ لِلنَّارِ ضَجِيحًا
مِنْ بَرْدِهِمْ ثُمَّ يُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا
وَيَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا

(حم. وعبد بن حميد ه. في تفسيره وأبو أحمد الحاكم في الكنى ك. هب. وحسنه عن جابر)

RE. 240/9 (*El-vürûdü'd-duhûlü: lâ yebkà berrun ve lâ fâcirun illâ dehalehâ, feyekûnü ale'l-mü'minîne berden ve selâmen, kemâ kânet alâ ibrâhîme; hattâ enne li'nnâri dacîcün min berdihim; sümme yünecci'llezîne'ttekav, ve yezeru'z-zâlimîne fîhâ cisiyyâ.*)

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.328, no:14560; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.630, no:8744; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.336, no:370; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.333, no:1106; *Müsnedü'l-Hâris*, c.IV, s.295, no:1115; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.437, no:7270; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.150, no:11159; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, C.I, s.127; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.8, no:2911; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIII, s.6, no:25428.

(*El-vürûdü'd-duhûlü*) “Kur’an’daki vürûd, cehenneme duhuldür, cehenneme girmektir. (*Lâ yebkà berrun ve lâ fâcirun illâ dehalehâ*) İyi olsun, kötü olsun, ona girmeyen kalmaz. (*feyekûnü ale'l-mü'minîne berden ve selâmen*) Yalnız mümine, serin ve selâmet olur, (*kemâ kânet alâ ibrâhîme*) Hz. İbrahim AS’a ateşin serin olduğu gibi. (*Hattâ enne li'nnâri dacîcün min berdihim*) Öyle ki müminlerin soğukluğundan Cehennem bağırır. (*Sümme yünecci'l-lezîne'ttekav*) Bundan sonra Allah, takva ehlini kurtarır, (*ve yezeru'z-zâlimîne fîhâ cisiyyâ*) zalimleri ise orada yüzüstü bırakır.”

Allah-u Teâlâ bir âyet-i kerimesinde:

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا

(مريم: ٧١)

(*Ve in minküm illâ vâridühâ*) “İçinizden, oraya uğramayacak hiçbir kimse yoktur!” (Meryem, 19/71) buyuruyor.

Herkesin yolu oradan geçiyor. Cehenneme girecek öte taraftan çıkacak.

Vürûd’un mânası, Cehenneme dâhil olmak demek. İyisi de kötüsü de oraya girecek. Cehennem mü'min için gayet güzel, soğuk olacak, Nasıl Nemrut’un ateşi İbrahim AS’a bir şey yapamadı. Binaen aleyh cehennem de mü'mine ve iyi kimselere bir şey yapamayacak.

Bak ateş muhakkak yakıcı değildir, bıçak muhakkak kesici değildir, su muhakkak boğucu değildir. Eğer su boğucu olsaydı Musa AS"ı da boğardı. Bıçak kesici olsaydı, İsmail AS"ı da keserdi. Ateş yakıcı olsaydı, İbrahim AS"ı da yakardı. Bunlara niçin bir şey yapamadı?

İzn-i İlâhi yok. İzn-i İlâhi olmayınca bir şey yapamaz.

Onun için cehenneme gireceğiz. Orası bizim için gayet selamet bir yer olacak; güzelce yolumuzdan öbür tarafa geçip gideceğiz. Hatta o kadar ki, mü'minin geçişinden, vereceği soğukluktan dolayı cehennem feryada başlayacak:

‘—Çabuk git, benim ateşimi söndüreceksin, bir daha günahkârları yakamayacağım!’ diyecek.

Sonra mü'minler selamete çıkacak, kâfirler orada kalacak.”

Dizleri üzerine çökmüş oldukları halde orada öyle kalacaklar; yürümeye dışarı çıkmaya imkân bulamayacaklar. Onun için iman denilen bu “*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah*” kelimesindeki fazîletlerin ne demek olduğunu ancak o gün anlayacağız.

Evet, beşer olmamız dolayısıyla günahlardan salim olamayız. Peygamber de değiliz. Masum olalım ki hiç günah işlemeyelim. Binaen aleyh hiç günah işlemeyen de Allah ona azap eder. Allah isterse, hiç günah işlememiş adama da azap eder.

Onun için kudret onun, kuvvet onundur. Yalnız bize düşen, o imanı muhafaza ederek iman ile ahirete göçebilmemizdir.

Peygamberimiz SAS hep dualarında hüsn-ü hâtimeye müteallik dualar buyurmuşlardır:

“—Son nefeslerimizi hayırlı et, hayırlı amellerle bizleri meşgul et, ibadetlerimizin hayırlısını son nefeslerimize kadar bize ihsân et, hüsn-ü hâtimelerle can verelim!”

f. Vera' Nedir?

Taberânî, Vâsile RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

الْوَرَعُ الَّذِي يَقِفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ

(ط. عن وائلة)

RE. 240/10 (*El-verau'llezî yakıfü inde's-şübheti.*) “Asıl vera', şüpheli karşısında duraklamaktır. Yâni, o şüpheliye itiraz etmek, ona gitmemek; onu yapmamaktır.”

Vera' haddi zatında haramlardan ve şüphelilerden sakınmak ve korunmaktır. Aynı zamanda hem haramdan hem de şüphelilerden kaçınacaksınız ki vera' sahibi olasın.

⁶ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.81, no:197; Vâsile RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.428, no:7289; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.4, no:25423.

Bu vera' seyyidü'l-ameldir, amellerin de seyyididir, başıdır, üstünüdür, efendisidir. Her kimde ki mâsiyetten kendisini çevirecek bir vera' olmazsa; bir günahı işlemekle işlememek arasında kalmışken onu o günahı kurtaracak bir kuvvet-i kudsiyyesi yoksa, Allah onun diğer amellerine iltifat etmez.”

“—Demek ki sen günahla baş başa kaldın ve o günahı işledin. Benim her yerde her şeyi gördüğümü, bildiğimi sen pekâlâ biliyorsun; benden gizli hiçbir şey yok. O hiçbir şey yokken yalanı da söylüyorsun, fenalıkları da yapıyorsun, günahlara da iltifat ediyorsun ve benim bildiğimi de biliyorsun. Benim bildiğimi hiç sayarak bu günahı kaçamadın. Öyleyse senin diğer amellerinin hiç kıymeti yok; hepsi gösterişten ibaret!” diyor Allahu Teâlâ.

O vera', gerek gizli, gerek aşikâr her halinde Allah'tan korkmanın neticesidir. Allah'tan olan korkunun neticesi, insanın haramlara hatta şüpheli şeylere yaklaşmamasıdır. “Acaba bu haram mı, değil mi?” diye şüphe duymasıdır. Haram da olabilir helal de ama haram ihtimali var, şüphe var. Bu şüpheliden de kaçacak.

Vera' sahibi insan bu şüpheliye de sokulmaz. Bu da onun Allah'tan korkusundaki kuvveti gösterir. Kuvveti fazla olan insan, böyle şüpheli şeylerin yanına sokulmaz.

Onun için sır u alenîde, gizli ve aşikârda Allah'tan korkmak, vera' sahibinin işidir,

İster zengin ister fakir her halde iktisada riayet etmek de mü'minin vazifesidir.

“—Ben zenginim canım, kim karıştır benim parama. Allah versin yahu!”

Allah Rasûlü diyor ki:

“—O zenginlik halinde bir sürü israfları yapacağına, onları meşru yollarda, helâl yollarda, Ümmet-i Muhammed’in istifadesine harcasan fena mı olur?”

Nasıl ki fakirlikte ve zenginlikte iktisat lazımsa, ister kızdığın vakitte olsun, isterse kızmadığın vakitte olsun hükmü adalet üzerine, hak üzerine verebilmek gerekir.”

“—Ben buna kızıyorum, bu iyi adam değil; şuna şu cezayı vereyim!” olmaz.

Âgâh ve mütenebbih olunuz. İyi dinleyiniz, iyi düşününüz! Mümin, nefesine hâkim olan insandır. Nefesine hâkim olamayan insan iman noktasında mü’min değil değildir de gayet zayıf bir insandır; yularını başkası çekiyor.

Mü’min; kendisi için ne isterse, insanlar nas için de aynı şeyi isteyen kişidir. Mü’min kendi için nasıl hayat istiyorsa, iman istiyorsa, selâmet istiyorsa, saadet istiyorsa, bütün insanlar için de bu saadet ve selâmeti istemedikçe olmaz. Herkes için bunu isteyecek.

Öyleyse parana da hâkim olacaksın, o paranla zuafa-ı müslimîni koruyacaksın. Muhtaçları koruyacaksın. Daha nerede ihtiyaç sahipleri varsa onları arayıp bulacaksın.

Şimdi size dinlediğim hikâyelerden bir hikâye anlatacağım:

Medine-i Münevvere’de pembe bir avize var, görmüşsünüzdür. Bu avize, meşhur bir avize... Orada toplanmak suretiyle işaret verir. Bu avizenin sebebini şimdi size anlatayım. Bunu bu sabah bizim bir avukat kardeşimiz anlattı; -aklımda kaldığı kadar.-

Bir zengin Hintli efendi, birçok maiyetiyle beraber hacca gelmiş. Tabi burada para dayanmıyor; bol keseden dağıtmak suretiyle parası bitmiş. Bitmiş ama maiyeti de var. Onlara da bakmak mecburiyetinde, zarurette kalmış. Fakat meşhur bir adam, kimseye halini açıp da;

“—Böyle bir zarurette kaldım; bana biraz yardım edin.” diyecek biri de değil. O da herkesin yapacağı bir iş değil.

Memleketi ta Hindistan, oraya kadar gidip gelmesi uzun zaman alır. Boynunu bükmüş;

“—Yâ Rasûlallah, nasıl olacak? Artık benim halim malum...” demiş, bir iltica yapmış.

Cenâb-ı Hakk’a yalvarmış. Bir gece bir rüya görmüş. Rüyasında Rasûl-i Ekrem SAS:

“—Filan sokaktaki filan adama git, senin ihtiyacını versin!” demiş.

Bu yine gitmiyor, sabrediyor. “Bakalım, belki rüyadır.” diyor. Ertesi akşam yine güvenip de adamın kapısına gidemiyor. Üçüncü akşam tekrar rüya görüyor. “Eh artık gideyim.” diyor. Arıyor, evi buluyor, adama selam veriyor. “Ve aleyküm selam” “Hal keyfiyet bundan ibaret” diyor.

“—Rasûlullah’ın selâmı var; benim bin altına ihtiyacım var.” diyor.

Adam:

“—*Bismillah!*” diyor, hemen kalkıyor, bin altını önüne koyuyor.

Hintli adam gidiyormuş, kapıdan çeviriyor;

“—Gel gel! Rasûlüllah sana ne dedi?” diyor.

“—Selâm söyledi, benim için bin lira versin.” dedi.

İkinci defa:

“—Al şu bin lirayı.” diyor.

Tekrar giderken “Gel gel.” diyerek arkasından çeviriyor: “—Ne demişti, şunu bir daha tekrar eder misin?” diyor.

Aşk-ı Rasûlüllah’a bak sen, insanlardaki şu fazilete bak. Hiç bizlerle ölçülecek hâli var mı?

Yine bin lira daha veriyor. Adam alıyor üç bin lirayı, hac vaktini güzelce geçiriyor, memleketine gidiyor.

Ertesi senenin haccına daha çok para alarak geliyor; adamın kapısına geliyor;

“—Al şu üç bin liranı!” diyor. Adam diyor ki;

“—Ben onu sana hasbeten lillâh verdim. O Rasûlullah’ın selamının mukabili... Allah mübarek etsin!” diyor.

Zorluyor ama adam parayı almıyor. Adam almayınca Avrupa’dan o avizeyi ısmarlıyor, getirip oraya diyor. O avizenin hikayesi buymuş; bugüne kadar biz bilmiyorduk.

Allah hepimizi afv u mağfiret eylesin. Aşk-ı Rasûlüllah, muhabbet-i Rasûlüllah böyle olur. Paraları iyi yerlere harcamanın mükâfâtları da böyle olur.

Bunlar da hep bu vera' denilen nefse hâkim olmanın ve Allah'tan korkmanın alametidir. Vera' oldu mu, Allah'tan korkma oldu mu, nefse de hâkim oldu mu, insan her şeyini hesapla yapar.

g. Vesvese İmandan dolaydır

İkinci bir hadiste Efendimiz;

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

الْوَسْوَسَةُ مَحْضُ الْإِيمَانِ

(محمد بن عثمان والأذرعى فى كتاب الوسوسة)

RE. 240/10 (*El-vesvesetü mahsu'l-imân.*)

“Vesvese imanın ta kendisidir.”

Vesvese hepimizde olan bir hadisedir, içimizin kuruntusudur. Bu namazda da olur, namazın dışında da olur. İnsanı boş şeylerle meşgul eder.

⁷ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.326, no:189; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.186, no:90; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVII, s.89; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.324; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.250, no:1264; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.7, no:25433.

Bu vesvese sırf imandan ileri gelir.Bu içerideki kuruntular, meşguliyetler; işte şunlar bunlar imanın iktizâsıdır. Çünkü bu vesvese, şeytanın insan ile muharebesidir.

Niçin?

Şeytan seni şaşırtmak ister, meşgul etmek ister şöyle yapar böyle yapar. İnsanın imanına düşman olduğu için, böyle vesveseleri insanlara verir. Fakat gâvurların vesvesesi yoktur, gâvurlara şeytan musallat olmaz.

Niçin?

Hırsız zengin evini arar, fakir evine hiç hırsızın girdiği yoktur. Çalacağı hiçbir şey yoktur. Ama zenginin evinden boş çıkmayacağını biliyor. Binaen aleyh, iman en büyük zenginliktir. Onun için şeytan oraya musallat oluyor.

Ondan dolayı vesveseden korkma. Vesveseler suya benzetilmiş. Bol yağmurlar yağdığı vakitte birçok sıkıntıları alır.

Su bulanık halde akar ama temiz değildir. Bulanık olsa bile akar. Akar ama gittiği yerde durulunca, gayet güzel olur. Göle, denize nereye dökülecekse dökülür; döküldüğü vakit, bir müddet sonra bakarsın berrak, tertemiz bir su olur. O çöpler dibine çöker.

İşte böyle insan, kemâle ulaşınca kadar içindeki vesveselerle meşgul olur. Ne zaman kemâle erişir, o zaman bu vesveseler biter. O da herkese nasip olmaz tabi.

h. Namazda Vesvese

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

الْوَسْوَسَةُ فِي الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ مِنْ صَرِيحِ
الْإِيمَانِ وَلَا تَكَادُ تُخْطِئُ مُؤْمِنًا

(الأذرعى عن عقيل مرسلا)

RE. 240/13 (*El-vesvesetü fi's-salâti mine'd-dîni, min sarîhi'l-imâni, velâ tekâdü tuhtiu mü'minen.*)

(*El-vesvesetü fi's-salâti mine'd-dîni*) “Namazda vesvese dindendir, (*min sarîhi'l-imâni*) ve açık imandandır. (*Velâ tekâdü tuhtiu mü'minen*) Hemen hemen hiçbir mümini şaşırılmaz.”

Bu vesvese bhusus namazda olur.

Ali ibn-i Ebû Tâlib Hazretleri buyurmuşlar ki:

“—Küffar ile bizim aramızdaki fark bu vesvesedir.”

Küffarın namazında vesvesesi olmaz, müslümanlarınkinde olur. Çünkü şeytan onlara musallat olmaz.

Vesveseden dolayı insan mes'ul olmaz. Ne zaman ki o içerisindeki kuruntuyu yapmaya azmederse, onlara uyup yanlış yaparsa, ondan dolayı mes'ul olur. Yoksa o insanın içerisindeki

⁸ *Kenzü'l-Ummâl*, c.1, s.251, no:1265; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.7, no:1265.

kendi kuruntu verişleri, vesvese verişleri zararsızdır. Onlara hiç kulak asmamak, o ne derse desin iltifat etmemek lâzım!

“–Öyle değildir, böyledir.” diyerek ona cevap vermeye kalkmamak lâzım!

i. İki Parası Haramdır

Taberânî, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

الْوَيْلُ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّهُ حُرِّمَ عَلَيْهِمُ الشَّحْمُ
فَيُطْرُونَهُ ثُمَّ يَبِيعُونَهُ ثُمَّ يَأْكُلُونَ ثَمَنَهُ
وَكَذَلِكَ ثَمَنُ الْخَمْرِ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ

(طب. عن ابن عمر)

RE. 241/1 (El-veylü li-benî isrâîle, innehû harâmun aleyhimü’ş-şahmü feyütırrûnehû, sümme yebîûnehû, sümme ye’kûlûne semenühû ve kezâlike semenü’l-hamri aleyküm harâmün.

Veyl o beni İsrâile ki, kendilerine iç yağı haram edildiğini halde onu alıp, satıp bedelini yiyorlar. İşte bunun gibi size de içki bedeli haramdır.

⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.117, no:5982; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.IV, s.156, no:6400; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.21, no:2982; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.18, no:25465.

“–Benî İsrâil’e, yahudilere yazıklar olsun!”

Cenâb-ı Hakk’ın onlara haram ettiği o hayvanın iç yağlarını sattılar. “İç yağlarını yemek haram, yemeyeceğiz; satalım.” dediler. Sattılar, parasını yediler.

“–Bu satıp da parasını yediklerinden dolayı o beni İsrail’e yazıklar olsun!”

Ve kezâlike semenü’l-hamri aleyküm harâmün. “Sizin işiniz de tıpkı bu yahudiler gibidir ki siz de rakıları, şarapları şişelerde satıyorsunuz; ‘Biz şişede satıyoruz.’ diyorsunuz.”

İşte o yahudiye olan haramlık nasılsa sizin için de bu şarabı ne şekilde satarsanız satınız aynı şekilde haramdır.

Onun parası nasıl haramsa bu şarabı satanın parası da öyle haramdır. Ama şişede sat, nerede satarsan sat.

Satmıyor musun? Bu satış haramdır.

Ne yazık ki bugün memlekette bunu yapmayan pek nadir insan var.

“–Bunu yapamazsam aç kalırım, geçinemem, alışveriş de yapamam.” diyor.

Ne kadar kötü bir akide!

Haramdan para kazanmak çok kolay yahu! Orada her gün uğraşacağına al silahını, çık dağa, bu çok parayı iki günde kazan, gel. İnsan harama tenezzül etmemelidir. İşte asıl vera’ denilen şey burada anlaşılıyor. Bu şişeyi satmak haramdır, bundan şüphe de yoktur.

Bu haram-ı kat'idir. Haram-ı kat'i olduğu halde bunu satan insanın neresinde vera' olacak artık?

j. Mirasçıya Mal Biriktiren Kimse

Deylemî, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ تَرَكَ عِيَالَهُ بِخَيْرٍ
وَقَدِمَ عَلَى رَبِّهِ بِشَرٍّ

(الديلمى عن ابن عمر)

RE. 241/2 (*El-veylü külle'l-veyli, li-men tereke iyâlehû bi-hayrin, ve kadime alâ rabbihî bi-şerrin.*)

(*El-veylü külle'l-veyli*) “Yazık o kimseye ki, (*li-men tereke iyâlehû bi-hayrin*) çoluğunu çocuğunu mal bırakıyor; (*ve kadime alâ rabbihî bi-şerrin*) Rabbinin huzuruna şerle gidiyor.”

Veyl; Cehennemde bir kuyunun adı olmakla beraber bir teessüf kelimesidir. “Yazıklar olsun, çok yazıklar olsun şu insana ki!” mânâsına kullanılır.

¹⁰ Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihab*, c.I, s.207, no:314; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.439, no:7275; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.449, no:7390; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.18, no:25464.

Yazıklar olsun o adama ki, çoluk çocuğuna mal bırakıyor, para bırakıyor, servet bırakıyor. Halbuki Allah'a giderken kötülüklerle gidiyor. Bu malları hayra harcayamıyor, hayra sarf edemiyor.

Niçin insanlar paraya çok düşkün? Çünkü, onda hayır var zannediyor ve onu harcamıyor; ne yapıyorsa yapıyor, paraları biriktiriyor.

Binaen aleyh, yazık bu insana ki çoluk çocuğuna paraları, malları bırakıyor da Allah Teâlâ'nın huzuruna giderken günahlarla gidiyor. Buna yazıklar olsun!

k. Veren El Alan Elden Hayırlıdır

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî ve İbn-i Cerîr, Hakîm ibn-i Hizâm RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَلَيْدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى وَابْدَأْ بِمَنْ

تَعُولُ وَخَيْرُ الصَّدَقَةِ مَا كَانَ عَنْ ظَهْرِ غِنَى وَمَنْ

يَسْتَعْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ وَمَنْ يَسْتَعِفُّ يُعْفَهُ اللَّهُ

(حم.خ. وابن جرير في تهذيبه عن حكيم بن حزام)

¹¹ Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.248, no:1338; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.403, no:15361; Beyhakî, *Sünenü's-Suğrâ*, c.III, s.190, no:1012; Kudâ', *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.221, no:1228; Hakîm ibn-i Hizâm RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.395, no:16224; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.307, no:27215.

RE. 241/4 (*El-yedü'l-ulyâ hayrun mine'l-yedi's-süflâ, ve'bde' bi-men teülü; ve hayru's-sadakati mâ kâne an zahri ginen; ve men yestağni yuğnihi'llàhu, ve men yesta'fif yüiffehu'llàh.*)

(*El-yedü'l-ulyâ hayrun mine'l-yedi's-süflâ*)
“Veren el alan elden hayırlıdır. (*Ve'bde' bi-men teülü*) Efrad-ı ailenden vermeye başla! (*Ve hayru's-sadakati mâ kâne an zahri ginen*) Sadakanın hayırlısı varlıktan verilendir. (*Ve men yestağni yuğnihi'llàhu*) Kim ki dünyevi hususta istiğna ederse, tok gözlülük ederse; Allah onu ihtiyaçsız kılar. (*Ve men yesta'fif yüiffehu'llàh*) Kim ki elini gözünü ötekenden berikenden çekerse, iffetli olursa; Allah da ona iffet ihsan eder.”

Bu hususta üç tane dört tane hadîs-i şerîf vardır:

Veren el alan elden hayırlıdır. Sen verirken akrabandan başla, yakınlarından başla! Yakınlarında muhtaç kimler varsa, evvelâ onları doyur, kandır; ondan sonra başkalarına ver!

Sadakayı ancak varlıklı insan yapar. Varlıklı insan sadakayı verirken, karşı tarafın da “Bu sadakalara bana da ver!” gibilerden kendisini muhtaç göstermesi ayıp şeydir. Kim ki kendisini buna muhtaç göstermezse, Allah ona iffet verir ve ummadığı yerlerden kendisini merzuk eder.

Rızık mutlaka bol olup, insanları çok yaşatması değildir. Allah'ın verdiği geçim, senin vücudunu

ayakta tutabiliyor mu? Sana ibadet kudretini verebiliyor mu? Bu senin için kâfidir. Zaten onun fazlasından mes'ulsün.

Ashâb-ı Kiram'ın zamanında fakirin birisine yiyecek bir şeyler götürmüşler. Biliyorlar ki adam çok fakirdir.

“—Al şunu, bir bak.” demişler.

Adam demiş ki:

“—Bugün benim karnım tok, yarına kadar dayanabilirim; ama filan komşum daha açtır, ona götürüver.”

O da aynı tabiri kullanmış:

“—Benim bugün ihtiyacım yok, fakirim bir şeyim yok ama yarına kadar dayanabilirim.”

Binaen aleyh öteki adam daha çok aç. Adam yedi kişiye götürmüş, hep birbirlerine aktarıyorlar, “Bana ver!” demiyorlar.

Bize yedi kişi değil yetmiş kişi gelse yetmiş kişiden daha isteriz. Allah kusurlarımızı affetsin.

Bizdeki cibilliyetle bu insanlardaki cibilliyeti ölç bakalım. O da insan, biz de insanız. Ama bizim gözümüz deryalar gibi aç, doymuyor. Önüne gelenin yakasına sarılıp zorla koparmayı, kendimize bir hüner sayıyoruz.

Fakir sadaka vermez mi?

Sadaka zenginın vazifesi ise de fakir de verebilir. Fakir verir ama eğer fakirin çoluğu çocuğu yoksa, Allah'a itimadı varsa;

“—Ben bunu verdiğim takdirde Allah bana bol verecek, fazla verecek!” diyorsa, korkmuyorsa; o da verebilir.

Fakat böyle bir tevekkülü yoksa ve çoluk çocuk sahibiyse; o çoluk çocuğunun idaresi için fakirin vermesi kerahattir.

İkinci bir rivayet şöyle:

Buhârî, Ahmed b. Hanbel, Neseî, Dâvûd ve İbn Hibban, Hz. İbn Ömer'den.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

أَلْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ أَلْيَدِ السُّفْلَى وَالْيَدُ الْعُلْيَا
هِيَ الْمُنْفِقَةُ وَالْيَدُ السُّفْلَى هِيَ السَّائِلَةُ

(حم.خ.ن.د.د.حب. عن ابن عمر)

RE. 241/5 (*El-yedü'l-ulyâ hayrun mine'l-yedi's-süflâ, ve'l-yedü'l-ulyâ hiye'l-münfikatü, ve'l-yedü's-süflâ hiye's-sâiletü.*)

(*El-yedü'l-ulyâ hayrun mine'l-yedi's-süflâ*) “Yukarıdaki el aşağıdaki elden hayırlıdır. (*Ve'l-yedü'l-ulyâ hiye'l-münfikatü*) Yukarıdaki el infak edendir. (*Ve'l-yedü's-süflâ hiye's-sâiletü*) Aşağıdaki el de el açıp isteyen eldir.”

I. Kolaylık Berekettir

Deylemî, Saîd ibn-i Cübeyr Rh.A'ten rivayet etmiş, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

الْيُسْرُ يُمْنٌ وَالْعُسْرُ شُؤْمٌ

(العسكري في الأمثال والديلمي عن سعيد بن جبيرة عن الثقة)

RE. 241/7 (*El-yüsrü yümnün, ve'l-usrü şü'mün.*)

(*El-yüsrü yümnün*) “Kolaylık berekettir. Dünya işlerinde kolaylık bereket getirir. (*Ve'l-usrü şü'mün*) Zorluklarda ise hayır yoktur, onlar meş'umdur.”

Onun için, insan daima kolaylık gösterici olmalı, insanları zorluğa doğru itmemelidir. Kolaylık taraflarıyla idare etmek lazımdır.

m. Yalan Yeminin Zararı

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

الْيَمِينِ الْفَاجِرَةِ تَدْعُ الدِّيَارَ بِلَاقِعٍ

وَتَعْقِمُ الرَّحِمَ وَتَقِلُّ الْعَدَدَ

(عب . عن معمر بلاغا)

RE. 241/11 (*El-yemînü'l-fâciretü, tedau'd-diyâra belâkıa, ve ta'kîmü'r-rahme, ve takîllü'l-aded.*)

¹² Ebü'ş-Şeyh, *el-Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.189; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.549, no:9052; Saîd ibn-i Cübeyr Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.33, no:5327; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.310, no:27223.

¹³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.697, no:46388; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.312, no:27232.

(*El-yemînu'l-fâciretü, tedau'd-diyâra belâkıa*)
“Yalan yere yemin memleketleri harab eder.
(*Ve ta'kîmü'r-rahme*) Akrabalık bağlarını
zayıflatır. (*Ve takîllü'l-aded*) Nüfusu azaltır,
kârdaki bereketi götürür.”

İnsanlar yemin etmeye pek meraklıdır. İki
de bir *vallâhi, billâhi* diyerek sözünü tasdik
ettirmeye çalışır.

Yalnız insan mecbur olduğu zaman, bir hâkimin
karşısında, verilen hükme itiraz için, şahidi
yoksa yemin etmesi istendiğinde yemin lâzım
olur. O zaman *vallâhi* yahut *billâhi* dersin.

İnsanlar bir şey satmak için; “Vallahi billahi
şuna aldım, buna aldım... Şunda şu kadar kârım
var, bunda bu kadar zararım var.” der. Bu
yeminler katiyen caiz değildir. Bir bakımdan
sana bir menfaat sağlıyor gibi görünüyorsa da
yeminlerle kâr etmen, senin zararınadır.

Kârdaki bereketi götürür. O paranın nasıl
elinden gittiğinin farkına bile varmazsın.

“—Ben bugün bu kadar para kazandım ama
bakıyorum elimde bir şey kalmamış, bu paralar
ne oldu acaba?” diye düşünür insan.

Ne olduğunun farkına bile varmaz. Çünkü o
yeminler onu öyle mahveder.

Yağmurlar yağıyor ama bakıyorsun sahibinin
eline bir şey geçmiyor. Çok çocuk oluyor fakat
yaşayan yok; yahut yaşayanda hayır olmuyor.

Edepler azalıyor; edep çok olsa da bereket azalıyor. Edep işe yaramıyor. Bunların hepsi yeminin cezası olarak insanların başına belâdır.

Yeminde, sana yemin ettiren yemini hangi niyetle yaptırdıysa o niyet üzerinedir. Sen niyeti değiştirmeye haklı değilsin. Mesela diyor ki; “Şunu aldın mı?” İçinden diyor ki; “Ben onu almadım.” Başka şey için; “Vallahi almadım!” diyor; bu olmaz!

O adam bunu diyor, onu demiyor ki. Onun için yemin ettiren ne niyetle yemin ettirdiyse senin de ona göre cevap vermek lazım. Bunun aksine olan yeminler caiz değildir.

n. Vaad Olunan Gün

Taberânî, Ebû Mâlik el-Eş’arî RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

الْيَوْمُ الْمَوْعُودُ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَالشَّاهِدُ يَوْمُ
الْجُمُعَةِ وَالْمَشْهُودُ يَوْمُ عَرَفَةَ وَيَوْمُ الْجُمُعَةِ
دَخَرَهُ اللَّهُ لَنَا وَصَلَاةُ الْوُسْطَى صَلَاةُ الْعَصْرِ

(طب . عن مالك الأشعري)

¹⁴ Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.449, no:1680; Ebû Mâlik el-Eş’arî RA’dan.

Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.170, no:5353; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.546, no:9047; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.13, no:2939.

RE. 241/15 (*El-yevmü'l-mev'ûd yevmü'l-kıyâmeti, ve's-şâhidü yevmü'l-cumuati, ve'l-meşhûdü yevmü arafate, ve yevmü'l-cumuati zeharahu'llàhu lenâ, ve salâtü'l-vüstâ salâtü'lasri.*)

(*El-yevmü'l-mev'ûd yevmü'l-kıyâmeti*) “O vaad olunan gün kıyamet günüdür. (*Ve's-şâhidü yevmü'l-cumuati*) Oradaki şahid, Cuma günüdür. (*Ve'l-meşhûdü yevmü arafate*) Meşhûd olan da Arafe günüdür. (*Ve yevmü'l-cumuati zeharahu'llàhu lenâ*) Cenâb-ı Hak, bu Cuma gününü başka ümmetlere nasib etmemiş, bize nasib etmiştir. (*Ve salâtü'l-vüstâ salâtü'lasri*) Orta namaz da ikinci namazıdır.”

Burûc Sûresi'nde geçiyor:

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ وَالْيَوْمِ

الْمَوْعُودِ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ

(البروج: ۱-۲)

(*Ve's-semâi zâti'l-bürûc. Ve'l-yevmi'l-mev'ûd. Ve şâhidin ve meşhûd.*) [Burçlara sahip gökyüzüne, geleceği bildirilmiş olan güne, yâni kıyamet gününe; o günde tanıklık edene ve edilene andolsun ki...] (Burûc, 85/1-3)

Cuma'yı herkes istedi; ama Allah onu kimseye vermedi. Cumartesi yahudilerin, Pazar nasrânîlerin; Cuma'yı da Cenâb-ı Hak bize verdi.

Yine Bakara Sûresi'nde buyruluyor ki:

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى

(البقرة: ٢٣٨)

(*Hâfizû ale's-salevâti ve's-salâtü'l-vüstâ*)
[Namazlara ve orta namaza devam edin!]
(Bakara, 2/238)

Bu orta namazdan murat da ikindi namazıdır. Burada müfessirler ihtilaf etmişler. “Sabahtır.” diyen olmuş, “Öğlendir.” diyen olmuş, “Akşamdır.” diyen olmuş, “Yatsıdır.” diyen olmuş. Fakat Peygamber SAS, ekseriyetle cumhurun zahir olduğu kavle göre salâtü'l-asr, “Orta namaz ikindi namazıdır.” demiştir.

Niçin?

Tam meşgalenin koptuğu bir devirde işini bırakacaksın, gücünü bırakacaksın, ezân-ı Muhammedi'ye derhal icabet edip camiye gelip namazını kılacaksın. Bu biraz müşkilât gibi görünüyor. Fakat bunu yapabilmek büyük bir bahtiyarlıktır.

Binaen aleyh ikindi namazını terk eden bir adam, evi barkı yanmış gibi olur. Çoluk çocuğu ölmüş, evi barkı yanmış bir adamın hâli neyse, ikindi namazını kaçıran adamın hâli de budur. Onun için ikindi namazlarını iş, güç bahanesi ile kaçırmamak gerekir.

Zaten bu dünyanın işi bitmez. Sen her fırsattan istifade ederek onu tek başına ya da cemaatle kılmalısın.

Fakat cemaatle kılmanın fadaili ayrıldır. İmkânını bulursan onu cemaatle eda etmenin çaresini ara.

Sabah ve yatsı namazları da böyledir. İnsan sabah namazlarını evinde de kılabilir. Kısa geceler, tembel insanların işidir. Eğer siz dünya menfaatlerinden dolayı böyle bir menfaatin olduğu yeri duyarsanız, gece uykusunu da bırakır; o menfaati temin etmek için oraya koşarsınız.

Kişi Allah rızası için sabah namazına kalkıp da namazını camide kılsa, hem cemaatin sevabı olur, hem sevabın artmasına sebep olur, hem nurunun artmasına vesile olur.

Onun için namazlarınızı evde değil camilerde kılmanızın çaresini arayın ve bulun! Dünya menfaatleri için nasıl rahatsızlıklara katlanıyorsunuz, menfaatleriniz için koşuyorsunuz; bu sizin en büyük menfaatinizdir. Binaen aleyh sabah ve yatsı namazlarına çok dikkat edin.

o. Cuma Gününün Faziletleri

Tirmizî ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

¹⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.169, no:3262; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.170, no:5353; Ebû Hüreyre RA'dan,

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.13, no:2940; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.313, no:27236.

الْيَوْمُ الْمَوْعُودُ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَالْيَوْمُ الْمَشْهُودُ
 يَوْمُ عَرَفَةَ وَالشَّاهِدُ يَوْمُ الْجُمُعَةِ وَمَا طَلَعَتْ
 الشَّمْسُ وَلَا غَرَبَتْ عَلَى يَوْمٍ أَفْضَلَ مِنْهُ. فِيهِ
 سَاعَةٌ لَا يُوَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ يَدْعُو اللَّهَ بِخَيْرٍ إِلَّا
 اسْتَجَابَ اللَّهُ لَهُ وَلَا يَسْتَعِيدُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا أَعَاذَهُ
 اللَّهُ مِنْهُ

(ت. وضعفه ق. عن أبي هريرة)

RE. 241/16 (*El-yevmü'l-mev'ûdü yevmü'l-kıyâmeti, ve'l- yevmü'l-meşhûdü yevmü arafate, ve's-şâhidü yevmü'l-cumuati; vemâ taleati's-şemsü, ve lâ garabet alâ yevmin efdale minhü; fîhi sâatün lâ yüvâfikuhâ abdün mü'minün, yed'u'llâhe bi-hayrin, ille'stecâba'llâhu lehû; ve lâ yestaizü min şey'in, illâ eâzehu'llâhu minhü.*)

(*El-yevmü'l-mev'ûd yevmü'l-kıyâmeti*) “O vaad olunan gün kıyamet günüdür. (*Ve'l-yevmü'l-meşhûdü yevmü arafate*) Meşhûd olan da Arafe günüdür. (*Ve's-şâhidü yevmü'l-cumuati*) Oradaki şahid, Cuma günüdür.”

(*Vemâ taleati's-şemsü, ve lâ garabet alâ yevmin efdale minhü*) “Güneş Cuma'dan efdal bir güne ne doğmuş, ne de batmıştır.

(*Fihi sâatün lâ yüvâfikuhâ abdün mü'minün, yed'u'llàhe bi-hayrin*) Ve o günde öyle bir saat vardır ki, bir müslüman ona rastlar da Allah'a hayır dua ederse, (*ille'stecâba'llàhu lehû*) muhakkak Allah onu kabul eder; (*ve lâ yestaizü min şey'in, illâ eàzehu'llàhu minhü*) ve bir şeyden sığınırsa, Allah ondan onu korur.”

O mev'üd olan kıyamet gününde her şey meydana çıkacak. Hesaplar yapılacak, mizanlar yapılacak, hayırlar, seyyiatlar tartılacak, insanlar cennete veya cehenneme sevk olacak. Bu güne inanç muhakkak farzdır.

İmanın şartlarından birisi, öldükten sonra dirilmeye inanmak; âhiretteki cennete cehenneme, hesaba mizana inanmaktır. Bunlara inanmayan adamın imanı iman sayılmaz.

“—Yâ ben Allah'ı biliyorum, '*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah*' dedim ama insan öldükten sonra nasıl dirilirmiş?” dedin mi, müslüman olamazsın, vesselam.

Burasına iyi dikkat edin:

Cuma günü sizin camiye girişinizin şahitleri olur. Daha cami kapısından içeri birinci, ikinci, üçüncü, beşinci girenlerin hepsi deftere geçirilir. Yani orada fotoğrafla, televizyonla alınıyor diye düşün; herkesin böyle kayıtları burada alınır. “Bu birinci geldi, bu ikinci geldi.” Onlara göre de sevapları dağıtılır.

Güneş Cuma gününden efdal bir günde doğmamıştır ve batmamıştır. En efdal gün, Cuma günüdür. Binaen aleyh güneşin doğuşu da batışı da o günün üzerindedir. En güzel gün Cuma günüdür.

O Cuma gününde bir saat vardır ki, bu saat 60 dakika değil, bir zaman... Bir müslüman o ana rastlar da Allah'a hayır dua ederse, muhakkak Allah onu kabul eder.

Kadir gecesi var. Fakat Kadir gecesinin hangi gün olduğu meçhuldür. Ramazan'ın 27. günü diyoruz ama onu biz diyoruz. Şafî diyor ki "21'idir." ötekisi "23'üdür." diyor, öteki "25'idir." diyor, öteki "29'udur." diyor. Kadir gecesi senenin içinde bir gündür. Ama Ramazan ayındadır. Kadir ta o Kur'ân-ı Azîmüşşân'ın nazil olduğu gündür.

Bugün aradan bu kadar sene geçmiş. Binaen aleyh Kadir gecesini ancak bir sene boyunca gecelerini ibadet ve taatle geçiren insan bulabilir. Bütün gece ibadet ediyor, hiç kaçırmıyor. "Bu gece ben de isabet ettim." derse o olur. Yoksa bugün 27. gecesi, camilere dolalım, Kadir'i yakalayalım!" bu olmaz.

Onun için Cuma günü, İmâm-ı Hanbel yahut Mâlikî Hazretleri'ne göre Kadir gecesinden efdaldır. Çünkü mâlumdur. Bu gece Cuma gecesi, bu gece ibadet, taat gecesidir.

"—Cuma günü Kadir'den efdal" diyenler de olduğuna göre, Cuma'nın kıymetinin ne kadar büyük olduğunu sen takdir et!

Buhârî Hazretleri'nin eserinin 3. Cildinde “Cuma vakti” vardır; çok geniştir. Onları okumanızı tavsiye ederim. O günün tafsilatını burada vermeye bizim gücümüz yetmez.

Orada bir an varmış ki, duanın kabul olunduğu andır. Ama bunun hangi dakika olduğu meçhuldür. Kimisi demiş;

“—Hatibin hutbe verdiği an ile ezan okunduğu andadır.”

Ezan okunuyor; bu arada hatip de hutbede duruyor.

Kimisi demiş ki:

“—Güneşin batacağı bir sırada...”

Hz. Fâtıma RA validemiz, güneşin battığını gözleyen gözcüler yollarmış ve dermiş ki:

“—Gidin güneşe bakın, batarken bana haber verin! Batmak üzere olduğu an duaya icabet vaktidir; Cenâb-ı Hakk'a o zaman dua edin!”

Muhtelif rivayetler vardır.

Onun için Cuma günü mümkün olursa evvel saatte camiye girip ta akşama kadar ibadet ve taatle meşgul ol ki duanın faziletlerine ve makbul olan o saate rast gelebilesin.

Cuma günü bir kimse abdest almalı, gusletmeli, Cuma'ya mahsus elbisesini giymelidir. Elbisenin yeni olması âlâdır ama şart değildir, temiz ve pak olması yeterlidir. Her müslümanın Cuma'ya mahsus bir elbisesinin olması şarttır.

Fukarada olmazsa ona bir şey diyemeyiz ama hâli vakti olan insanların Cuma'ya mahsus, Cuma namazı için merâsim-i mahsûsa için giyinmesi vaciptir. Yıkanacak, gusledecek, temiz esvabını da giyecek. Cumaya vakar, sükûnet ile gidecek.

Müslüman Cuma namazını kılar, namazının arkasından varsa bir cenaze namazı kılar. Sonra da bazı muhtaçların, fakirlerin yardımına koşar; onlara ikram ve ihsanda bulunur.

Cuma'dan sonra (*fe'nteşirû*) âyetinin iktizası “Dükkanlara koşun!” değil; “Vaaz ve nasihat meclislerine koşun, nasihat dinleyin, zikir yapın veyahut ibadet taatle meşgul olun. Hastaları da ziyaret edin. Akrebâ-ı taallukâtınızı ziyaret edin, o gün fırsat gününüzdür; o gününüzü kaçırmayın!” mânâsınadır.

Yahudi Cumartesi gününü bellemiştir, bu günlerde dükkânını açmaz, iş de yapmaz; yahudiliğinin icabını yapar. Hıristiyan Pazar gününde mum yakmıştır; “Bugün bizim pazarımızdır.” der. O da ona sarılır.

Ya Müslüman Cumasını niçin tanımaz acaba? Bu fadailden vazgeçilmez ama hiç olmazsa Cumasının kıymetini bilerek camiye gelip namazını kılsa, onu da öpüp başımıza koyacağız. Cumasına da gelmeyen müslüman nasıl olur da müslüman saflarında yer alır bilmem?

Bir müslüman üç Cuma camiye gelmezse, onun kalbini “Bunda hayır yoktur.” diyerek münafık mührüyle mühürlerler. Onun için Cuma gününün kıymeti çok büyük ve yüksektir. Cuma gününde bahsedilen icabet saatinde dualar muhakkak kabul olunur. O saate rast geldin mi, muhakkak duan kabul olur. Sen o saati her saat bil ve Allah’a ellerini aç, yalvar!

Cuma günü, o saatte bir şeyden Allah’a sığınırca, Allah ondan onu korur.

Hepimizin bir sıkıntısı ve meşakkati var. Bugün 600 sene evvel yapılmış bir dua okuyorum da adam ta o zaman diyor ki;

“—Yâ Rabbi! Bizi küffarın şerrinden muhafaza et.” diye yalvarmış.

Bu zât diyor ki:

600 sene evvel düşmanlardan, küffarın şerrinden sığınmak için bu duayı yapmış. O günkü ile bugün arasında çok büyük fark var. Bugün biz bunların şerrinden sığınmaya daha çok muhtacız. Onlarda o gün iman kuvveti daha fazlaydı; bizde ise zafiyet de var.

Cenâb-ı Allah’a çok yalvaracağız;

“—Yâ Rabbi! Bizi bu şerhilerin şerrinden muhafaza et; nefsimizin şerrinden muhafaza et, şeytanın şerrinden muhafaza et, düşmanların şerrinden muhafaza et, münafıkların da şerrinden muhafaza et, hâsidlerin şerrinden de muhafaza et, sevmediğin kulların şerrinden de muhafaza et...”

Ve bu duaları kabul olunacağı saatlerde, Cuma günlerinde yapmak mecburiyetindeyiz.

Onun için Cuma günü çeşitli evradlar var. Elhamdü lillah büyüklerimiz yazıp bırakmışlar. Birçok kitaplar, dua kitapları var. Bunları al, okumakla meşgul ol. O gün para kazanmanın hevesini bırak, gezmenin hevesini bırak; o gezmeler günahtan başka bir şey değil. O deniz kıyılarına aldanan insanların haline ağlamaktan başka bir şey elimizden gelmez.

Ne var orada yahu? Deniz şifa olsa balıklara şifa olurdu.

Şifa Allah'tandır. Denizden şifa bulmak, güneşten şifa bekleyip de kumların içerisinde açık saçık avret yerlerini seyrederek, göstererek şifa beklemek aptallıktan başka bir şey olmasa gerektir. Şifayı Allah'tan istemek lazım. İnsanlara şifayı Allah verir.

Bak sana bugün dinlediğim hikayelerden bir tanesini daha söyleyeyim:

Zavallının birisi bir kabahat yapmış, hapse atılmış. O hapse atıldığı müddet zarfında hanımını bundan ayrılmış, başka bir efendiyle evlenmiş. Adam hapishaneden çıkmış, bakmış ki hanım başkasıyla evlenmiş, bir de çocukları varmış, çocuk da ortada kalmış. Kaçmaktan başka çare bulamamış, çocukcağını almış, buradan kaçmış. Ama parası pulu yok, hiçbir şeyi de yok. Bir memlekete gitmiş, orada Cenâb-ı Hakk'a tazarru u niyaz edip yardım istemeye başlamış.

Derken Cenâb-ı Hakk'ın izniyle birisi gelmiş:

“—Rüyamda ben Rasûlüllah'ı gördüm, seni bana tarif etti, al şu paraları, muradın neyse yap!” demiş.

İşte Rasûlülah oradaki ümmetinin ıstırabını biliyor ve ona yardım edecek insana da; “Git, ona yardım et.” diyor.

Murabata-ı İslamiyye, Peygamberle ümmetinin arasındaki rabıta. Bu rabıtanın en kuvvetlisi salât u selâmlarla olur. Cenâb-ı Peygamber'e ne kadar çok salât u selâm ediyorsan, Cenâb-ı Peygamber sana o kadar yardımcı olur, muîn olur. Bu zâtın da yardımına koşarak onu oradan kurtarmış. Bugün bu adam Medine-i Münevvere'de yaşıyor.

Onun için duaların çok fadaili vardır. Emsali bitmez tükenmez birçok fevaidi vardır. İnsanı her şeyden, her müzayakadan Allah kudretiyle korur. Olur mu dersin... Allah'ın kudretinin karşısında hiçbir kuvvet dayanamaz. Yalnız yeter ki kul Allah'ına tam mânasıyla yönelebsin.

Şimdi bir hikâye daha aklıma geldi:

Ali Bey kardeşimiz sabahleyin nakletti.

Bir hanımefendi zenginceymiş. Maiyetiyle beraber hacca gitmeye karar vermişler, tam hazırlıklarını yapmışlar, her şeyleri bol. Çölde giderken bir ihtiyara rast gelmişler. “Yazık bunu da alalım kafilemize.” demişler. Ona da bir deve tahsis etmişler, ihtiyarı maiyetlerine almışlar.

Yemişler, içmişler, hanımefendi de bu ihtiyara acımış, bizzat hizmet etmiş. Bir yere gelmişler, eşkiya bunları çevirmiş, bütün kafileyi baştan aşağıya soymuşlar.

Hanımefendinin yanında mücevherat dolu bir çıkısı varmış. Bakmış ki iş fena, hemen kumu eşmiş mücevheratı ayağının altına saklamış; ihtiyar da bunu görmüş. Kafileyi soyup soğana çevirmişler, bir entariyle kalmışlar. Eşkiya giderken bu ihtiyar demiş ki;

“—Kafile başı, gel gel, burada bir sandık içerisinde mücevherat var, bu hanım sakladı; onu da al.” demiş.

“—Ulan bizle eğlenme, soyduk her şeyi, sonra başını keseriz bak.” demiş.

“—Kesin.” demiş.

Gelmiş bakmış ki, hakikaten orada bir çekmece; içerisi mücevherat dolu. Onu da alıp gitmişler.

Hanım ve bütün kafile;

“—Bu adamı öldürelim.” demişler. “Yahu bak, bize ne hıyanetlik yaptı? Soyulduk soğana döndük, bu çekmece bize yardımcı olacaktı, bu herifi besledik, atımıza arabamıza bindirdik, yaptığı şu işe bak!” diyerek adama düşman kesilmişler.

O hanımefendi söylenmeye başlamış. İhtiyar hiç sesini çıkarmamış. En nihayet askerler hırsızları yakalamışlar, tutmuşlar, getirmişler.

Hanımefendi muhtaç kalmış; para yok, pul yok, çölün içerisinde, ateşin altında yarın muhakkak ölecekler. Bunları düşünerek başlamış gözlerinden yaşlar dökmeye.

“—Aman yâ Rabbi! İmdadımıza yetiş.” diyerek candan ve içten şekilde yalvarmış.

Önde korku var, tehlike var. Böyle candan yalvarırlarken bir de bakmışlar ki askerler eşkıyayı yakalamış, bütün eşyalarıyla beraber getiriyorlar.

Bunun üzerine ihtiyara demişler ki;

“—İhtiyar niçin bunları bize söylemedin de bizi ihtilafa düşürdün?”

“—Ben o sandığı da götürmeseydim sen öyle ağlayamazdın; ümidin bu paraya idi, bu parayla yakanı kurtaracaktın. Fakat ümidin ondan kesilince Allah’a döndün. Allah’a dönünce bak Allah neler halk etti; senin Allah’a dönmene o yokluk vesile oldu.” demiş.

Binaen aleyh, varlıklar bizim Allah’tan kaçmamıza vesile oluyor. Yokluklar bizi Allah’a sevk eder. Buna rağmen biz yokluktan korkuyoruz. Binaen aleyh gerek yokluk, gerek varlık Allah’a sevk ederse ne mutlu. Eğer yokluk veya varlık seni Allah’tan ayıracaksa ne acı.

Onun için:

خَيْرُ الْمَالِ مَا أَنْفَقَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(*Hayru'l-mâl mâ ünfiika fî sebîli'llâh*) “Malın hayırlısı Allah yolunda harcanabilendir.” Allah yolunda harcanamıyorsa, ne yazıktır o mallara!

Allah cümlemizi affetsin... Tevfîkât-ı samadâniyyesine mazhar eylesin,,. İstikâmet-i kâmile üzerine yaşayıp “*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah*” diye diye çene kapayıp göz yummayı cümle Ümmet-i Muhammed’e ve bizlere nasîb ü müyesser eylesin...

El-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

23. 07. 1972 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

